

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo

ZYRA E RREGULLATORIT PËR ENERGJI
REGULATORNI URED ZA ENERGIJU
ENERGY REGULATORY OFFICE

RAPORTI RREGULLATIV

Përcaktimi i të Hyrave Maksimale të Lejuara për Ngrohtoren e Qytetit Termokos SH.A.
Sezoni i Ngrohjes 2018/2019

/Draft final/

Prishtinë, tetor 2018

PËRMBAJTJA

Faqe

1.	Hyrje.....	3
2.	Parimet dhe Formulimi i Metodologjisë Tarifore	4
3	Përcaktimi i të Hyrave të Lejuara.....	6
3.1	Vlerësimi dhe përcaktimi i kostove operative të lejuara	7
3.2	Përcaktimi i Bazës së Rregulluar të Aseteve (RAB).....	14
3.3	Vlerësimi dhe Përcaktimi i Zhvlerësimit Vjetor	17
3.4	Përcaktimi i Kthimit të Lejuar në RAB (Fitimi i Lejuar)	18
3.5	Përcaktimi i Kostos së Humbjeve në Rrjet.....	21
3.6	Përshtatja (Akhustimi).....	21
3.7	Llogaritja e të Hyrave të Lejuara - Përmbledhje.....	22
4.	Bilanci i Energjisë Termike	22

PËRMBAJTJA (vazhdim)

Figura 1:	Skema e llogaritjes së të hyrave të lejuara.....	5
Figura 2:	Paraqitja skematike e kostove kryesore (në €) të propozuara nga NQ Termokos dhe të pranuar (lejuara) nga ZRRE-ja për sezonin e ngrohjes 2018/2019.....	8
Figura 3:	Paraqitja skematike e kostove operacionale të propozuara nga NQ Termokos dhe të lejuara nga ZRRE-ja për sezonin e ngrohjes 2018/2019.....	13
Figura 4:	Paraqitje grafike e Bilancit të energjisë termike për NQ Termokos –sezoni 2018/2019	23
Tabela 1:	Kostot e paraqitura nga ana e NQ Termokos SH.A., dhe ato të lejuara nga ZRRE (Në €).....	8
Tabela 2:	RAB dhe komponentët e tij - NQ TERMOKOS sezoni i ngrohjes 2018/2019	16
Tabela 3:	RAB _f dhe komponentët e tij - NQ TERMOKOS sezoni i ngrohjes 2018/2019	18
Tabela 4:	Kategorizimi i Aseteve (RAB) dhe norma mesatare e ponderuar e zhvlerësimit.....	18
Tabela 5:	Kthimi i Lejuar (Profiti i Lejuar) në RAB _f për NQ TERMOKOS për sezonin e ngrohjes 2018-2019.....	212
Tabela 6:	Të Hyrat e lejuara për NQ Termokos sezoni i ngrohjes 2018/2019	23
Tabela 7:	Përmbledhje e Bilancit të energjisë termike	234

1 Hyrje

Në pajtim me legjislacionin primar – nenet 47 dhe 48 të Ligjit për Rregullatorin e Energjisë, Zyra e Rregullatorit për Energji (ZRRE) është përgjegjëse për përcaktimin e metodologjisë së tarifave dhe aprovimin e tarifave në sektorin e rregulluar të energjisë; këtu janë një sërë parimesh të gjera, siç janë parimet e mos-diskriminimit dhe arsyeshmërisë me të cilat ndërmarrjet e energjisë do të mund t'i rikthenin të gjitha kostot e arsyeshme përfshirë edhe kthimin e arsyeshëm në investimet e tyre. Gjithashtu nenet 18 dhe 19 të Ligjit për Energjinë Termike përcaktojnë se Furnizuesi me obligimin e shërbimit publik, kryen furnizimin me energji termike me tarifa të rregulluara.

Përderisa sektori i energjisë termike në transportimin dhe shpërndarjen e energjisë termike klasifikohet si monopol i natyrshëm, dhe për arsye se gjithashtu në gjenerim dhe furnizim ende nuk ekziston konkurrenca, atëherë tarifat e ngrohjes qendrore, që i përmbajnë të gjitha komponentët e lartpërmendura, i nënshtrohen përcaktimit - miratimit nga ZRRE-ja.

Brenda kompetencave dhe obligimeve të veta ligjore, Zyra e Rregullatorit për Energji ka nxjerrë Rregullën për Vendosjen e Çmimeve të Energjisë Termike. Rregulla përcakton procedurat për dorëzimin, shqyrtimin e aplikacionit tarifor dhe aprovimin e tarifave, si dhe Metodologjinë për llogaritjen e të hyrave të lejuara dhe tarifave.

Për përcaktimin e të hyrave të lejuara për sezonin e ngrohjes 2018/2019 janë marrë parasysh si vijon:

- Informatat e dhëna nga NQ Termokosi në aplikacionin e tyre tarifor për sezonin e ngrohjes 2018/2019;
- Informatat e dhëna nga NQ Termokosi gjatë raportimit rregullativ të realizimeve – shpenzimet dhe të ardhurat, asetet / investimet, si dhe informatat teknike dhe për konsumatorë që aktualisht janë realizuar në sezonin e ngrohjes 2017/2018 dhe në sezonet e mëparshme;

Ecuria e procesit të shqyrtimit tarifor:

- **Me 28 qershor 2018** – ZRRE ka lëshuar shkresën për njoftimin e fillimit të shqyrtimit të tarifave për NQ Termokos për sezonin 2018/2019;
- **Me 2 korrik 2018** – ZRRE përmes e-mailit i ka dërguar NQ Termokos kërkesën për të dhëna dhe informata, ku janë përshkruar detajisht të dhënat dhe informatat që NQ Termokos duhet dorëzuar për shqyrtimin tarifor, si dhe Planin dhe Orarin;
- **Me 4 korrik 2018** Takim mes ZRRE-NQ Termokos - temat e takimit: i) Raportimi Rregullativ i realizimeve për sezonin 2017/2018, ii) diskutim për procesin e shqyrtimit tarifor; dhe iii) diskutim dhe shpjegime për të dhënat dhe informatat e dorëzuara;
- **Me 8 korrik 2018** – NQ Termokos përmes e-mailit ka dorëzuar të dhënat dhe informatat për shqyrtim tarifor;
- **Me 15 gusht 2018** – Pas analizimit dhe vlerësimit të të dhënave dhe informatave të dorëzuara nga NQ Termokos, ZRRE ka dërguar komentet me shkrim, ku janë specifikuar kërkesat për korrigjim, përmirësim dhe plotësim të aplikacionit fillestarë;
- **Me 22 gusht 2018** – NQ Termokos ka ri-dorëzuar aplikacionin me disa nga korrigjimet, përmirësimet dhe plotësimet e kërkuara në komentet e ZRRE-së.

2 Parimet dhe Formulimi i Metodologjisë Tarifore

Për përcaktimin e të Hyrave të lejuara dhe të tarifave të energjisë termike për sezonin 2018/2019 është zbatuar Metodologjia e përcaktuar në Rregullën për Vendosjen e Çmimeve të Energjisë Termike.

Parimet

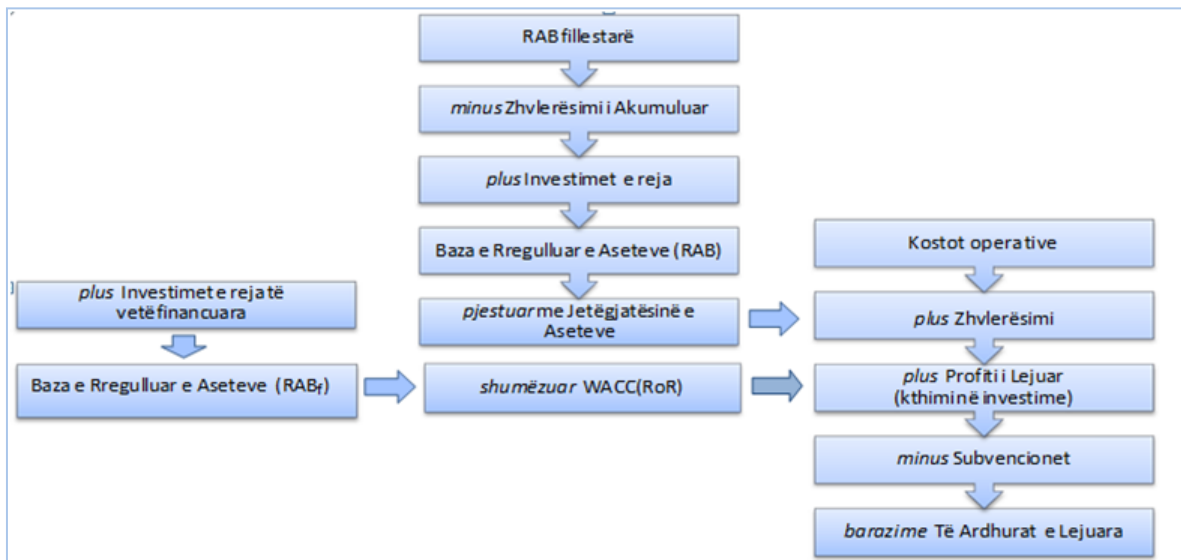
Parim bazë i kësaj metodologjie është se tarifat për ndërmarrjet që ofrojnë shërbime publike duhet të mbulojnë të gjitha kostot - operative dhe kapitale, kështu që në njërin anë konsumatorët nuk do të duhej të paguajnë më tepër se sa kostoja e shkaktuar për ofrimin e shërbimeve, ndërsa në anën tjetër ndërmarrja e shërbimeve publike duhet të mbulojë të gjitha kostot e arsyetuara plus një normë të arsyeshme të kthimit në investimet kapitale. Çmimi final i shërbimit zakonisht përcaktohet për të përfshirë të gjitha kostot operative të ndërmarrjeve që ofrojnë shërbime publike, d.m.th., të mbulojë koston e prodhimit, shpërndarjes dhe furnizimit (operimi dhe mirëmbajtja, lënda djegëse, pagat, shpenzimet e përbashkëta, tatimet, etj.) plus një kthim të arsyeshëm në investimet që janë dedikuar ofrimit të shërbimit publik.

Duke qenë se në disa raste rregullimi i tillë nuk nxit ndërmarrjet për të ngritur efikasitetin operativ dhe të stimulojë kursimin e shpenzimeve, përkundrazi mund të nxisin mbi-investime në asete dhe gjithashtu, dhe duke marrë parasysh obligimin e Rregullatorit për të mbrojtur konsumatorët, kërkohet që ndërmarrjet jo vetëm të dëshmojnë “shpenzimet e arsyeshme” të deklaruara, por edhe të tregojnë një rritje të efikasitetit operativ dhe efikasitet në blerje. Masat e tilla krijojnë bazë për bashkërendimin në fillim të shqyrtimit tarifor, në të cilën Rregullatori shpërblen apo ndëshkon ndërmarrjen për rritjen apo rënien e efikasitetit dhe kontrollit të koston.

Formulimi

Me qëllim të llogaritjes së të Hyrave të lejuara dhe llogaritjes përfundimtare të tarifave, në Rregullën për Vendosjen e Çmimeve të Energjisë Termike (shtojcat 1,2,3, dhe 6) është dhënë në detaje formulimi i Metodologjisë tarifore. Megjithatë, për arsye konsistence, formulimi do të paraqitet shkurtimisht edhe në këtë raport.

Skematikisht, Metodologjia tarifore mund të tregohet si më poshtë. Kostot të cilat ndërmarrja duhet t'i mbulojë përbëhen nga kostot operative, nga zhvlerësimi që paraqet mundësinë që ndërmarrja të zëvendësojë asetet e veta, koston e humbjeve të rrjetit dhe kthimin në Bazën e Rregulluar të Aseteve (RAB), e cila në fakt paraqet fitimin për ndërmarrjen.

Figura 1: Skema e llogaritjes së të hyrave të lejuara

Formulat bazë të rregullimit:

Të hyrat e lejuara janë llogaritur sipas formulës:

$$\mathbf{MAR = OPM + DEP + RTN + LOS + ADJ}$$

Ku:

- MAR** Të Hyrat e lejuara maksimale;
- OPM** Kostot e lejuara të operimit dhe mirëmbajtjes;
- DEP** Zhvlerësimi vjetor i lejuar;
- RTN** Kthimi i lejuar në asete;
- LOS** Kostoja e humbjeve në rrjet;
- ADJ** Përshtatja (axhustimi) i të hyrave.

Të Hyrat e lejuara paraqesin koston vjetore të kompanisë, e që përmbajnë: i) kostot operative, të cilat janë të “arsyetuara”; ii) zhvlerësimin vjetor; iii) Koston e humbjeve në rrjet; dhe iv) kthimin e lejuar në Bazën e Rregulluar të Aseteve (RAB).

Kostot operative përbehen nga pjesa fikse dhe ajo variabile, e formuluar si vijon:

$$\mathbf{OC = OC_f + OC_v}$$

Kostot operative paraqesin kostot totale të arsyetuara të parashikuara për një vit, e që këtu hyjnë: i) kostot për lëndë djegëse, kostot e blerjes së energjisë termike dhe kostot tjera si energjia elektrike, kemikalet për trajtimin e ujit, pjesët rezervë; ii) kostot tjera operative të sistemit, riparimet dhe mirëmbajtja; dhe iii) kostot e personelit dhe kostot e përbashkëta. Kostot operative të lejuara nuk përfshijnë: i) subvencionet; ii) kostot e refuzuara nga autoritetet tatimore, dhe kostot e ndarjes së rezervave apo shpërndarjes së tyre; dhe iii) pagesat e qirasë për mjetet që nuk janë të shënuara në llogari-mbajtjen, shpenzimet financiare apo shpenzimet tjera te pa arsyetuara.

Baza e Rregulluar e Aseteve është llogaritur sipas formulës:

$$RAB_n^{p\text{ërf.}} = RAB_n^{fill.} + INV_n + WC_n - DEP_{n-1} - DIS_{n-1}$$

Baza e Rregulluar e Aseteve (RAB) paraqet asetet e ndërmarrjes të konsideruara për përdorim dhe të dobishme për ofrimin e shërbimit publik, e të cilat përfshijnë: i) Bazën e Rregulluar të Aseteve fillestar ($RAB_n^{fill.}$) që faktikisht paraqet RAB-in përfundimtarë të realizuar në sezonin paraprak 2017/18 (n-1); ii) investimet e reja kur janë të planifikuara dhe të aprovuara nga Rregullatori (INV_n); iii) kapitali i mjaftueshëm punues për kompaninë që të kryejë aktivitetet e saj (WC_n); Zhvlerësimin e asetëve të realizuar në sezonin paraprak 2017/18 (n-1) (DEP_{n-1}) dhe iv) Asetet e tjetërsuara (DIS_{n-1}).

ZRRE-ja, si Normë të Kthimit, ka marrë vlerën e WACC-ut (Mesatares së ponderuar të kostos së kapitalit). WACC (%) është shuma e mesatares së ponderuar të kostos së ekuitetit dhe kostos së borxhit, dhe është llogaritur sipas formulës:

$$WACC = [(D/V) * k_d] + [(E/V) * k_e]$$

Ku:

D/V -	Pjesa e borxhit nga baza totale e kapitalit
E/V -	Pjesa e ekuitetit nga baza totale e kapitalit
V -	Baza totale e kapitalit, e cila është i gjithë ekuiteti dhe borxhi
k_d -	Kostoja e borxhit
k_e -	Kostoja e Ekuitetit

3 Përcaktimi i të Hyrave të Lejuara

Për përcaktimin e të Hyrave të lejuara të NQ Termokos-it SH.A. për sezonin 2018/2019, në pajtim Rregullën për Vendosjen e Çmimeve të Energjisë Termike, ZRRE ka ndërmarrë si vijon:

- 1) Vlerësimin dhe përcaktimin e kostove operative të lejuara;
- 2) Vlerësimin dhe përcaktimin e zhvlerësimit;
- 3) Përcaktimin e Kthimit të lejuar në RAB (fitimi i lejuar për kompaninë), i cili përfshin:
  - a) përcaktimin e RAB-it – vlerësimi dhe aprovimi i asetëve të kompanisë, verifikimi dhe aprovimi i investimeve të planifikuara dhe kapitali punues; dhe
  - b) llogaritjen e Normës së kthimit të lejuar (RoR)/ WACC;
- 4) Vlerësimin dhe përcaktimin e kostos së lejuar për humbjet në rrjet.

Në përcaktimin e të Hyrave të lejuara, ZRRE ka marrë parasysh sa vijon:

- Informatat e ofruara nga NQ Termokosi në aplikacionin e tij për tarifën për sezonin e ngrohjes 2018/2019 – informatën rreth të ardhurave të parashikuara nga shitja e ngrohjes dhe nga shërbimet e tjera të ndërlidhura, kostot e parashikuara totale, asetet dhe investimet e planifikuara, prodhimin dhe furnizimin e parashikuar të ngrohjes, si dhe sipërfaqen ngrohëse të parashikuar;
- Informatat e ofruara nga NQ Termokosi gjatë raportimit rregullativ – shpenzimet dhe të ardhurat, asetet/ investimet, si edhe informatat teknike dhe për konsumatorë të cilat faktikisht janë realizuar në sezonin e kaluar 2017/2018;
- Informatat që ZRRE i ka siguruar nga shqyrtimet tarifore dhe monitorimet e realizimeve dhe performancës të sezoneve / viteve të kaluara.

Duke e ditur se informatat e parashikuara janë thelbësore për përcaktimin e të Hyrave të lejuara, këto do të duhej të ishin të besueshme dhe reale. Përgjithësisht, në parashikimin / planifikimin e biznesit do të duhej të kemi qasje reale të përcjellur me vlerësim të hollësishëm të faktorëve të shumtë që ndikojnë në biznesin; p.sh., vlerësimi i tregut dhe parashikimi i zgjerimit të bazës së konsumatorëve, vlerësimi i prodhimit / mundësitë e furnizimit dhe mundësitë financiare të kompanisë. Natyrisht, parashikimi/planifikimi i drejtë duhet të bazohet në të dhënat që kompania i ka realizuar në të kaluarën gjatë një periudhe të caktuar.

Duhet cekur këtu se, aplikacioni për tarifa i NQ Termokos ka qenë mjaft i detajuar dhe i kompletuar. Megjithatë, në disa nga të dhënat dhe informatat që ka përmbajtur aplikacioni janë vërejtur pasaktësi, mos-përputhje dhe jo-konsistencë, të cilat janë përmirësuar sqaruar dhe plotësuar pas komenteve të ZRRE-së dhe takimeve të përbashkëta ZRRE-NQ Termokos.

Në fakt, sa i përket informatave të parashikuara (siç është përcaktuar në Shtojcën 4 të Rregullës për Vendosjen e Çmimeve të Energjisë Termike, NQ Termokosi i ka dorëzuar ZRRE-së pasqyrat/tabelat që përshijnë të ardhurat dhe kostot e parashikuara, të dhëna teknike dhe të konsumatorëve, asetet operative dhe investimet e parashikuara, për periudhën një vjeçare që mbulon plotësisht sezonin e ngrohjes: 15 tetor 2018 – 14 tetor 2019. Ndërsa si dokumente mbështetëse ka dorëzuar: i) Raportin e auditorit dhe Pasqyrat financiare statusore për vitin 2017; ii) Matjet e konsumit të regjistruara në sezonin e kaluar sipas Listës së nënstacioneve - të dhënat për sipërfaqet ngrohëse dhe kapacitetet përkatëse, si dhe të dhënat tjera teknike; iii) Listën e asetëve – të dhënat detale për asetet fikse ku janë dhënë vlera fillestare (e blerjes), zhvlerësimi i akumuluar dhe vlera e tanishme e asetëve (e dorëzuar në raportimet e rregullta vjetore/sezonale); iv) Planifikimet e Investimeve në periudhë njëvjeçare që përfshinë sezonin 2018/19; v) Planifikimet për kyçjet e reja për sezonin 2018/2019; vi) Planifikimet për faturimin e konsumatorëve bazuar në furnizimin / konsumin e matur; vii) Matjet e regjistruara për energjinë termike të prodhuar nga kogjenerimi (dorëzuar në raportimet e rregullta vjetore/sezonale; dhe viii) Të dhëna të parashikuara për faturimin e konsumatorëve bazuar në matjen e konsumit dhe në sipërfaqen ngrohëse të konsumatorëve në sezonin e kaluar 2017/2018.

ZRRE-ja ka bërë përpjekje dhe ka angazhuar ekspertizën në dispozicion për të bërë një vlerësim sa më real të informatave të parashikuara të dorëzuara nga ana e Termokosit. Është bërë një analizë gjithëpërfshirëse dhe vlerësim i informatave të paraqitura, që është përcjellur me krahasimin e të dhënave respektive nga sezonet e kaluara, me qëllim që të bëhet përcaktimi (parashikimi) i saktë i të hyrave të lejuara për sezonin 2018/2019.

3.1 Vlerësimi dhe përcaktimi i kostove operative të lejuara

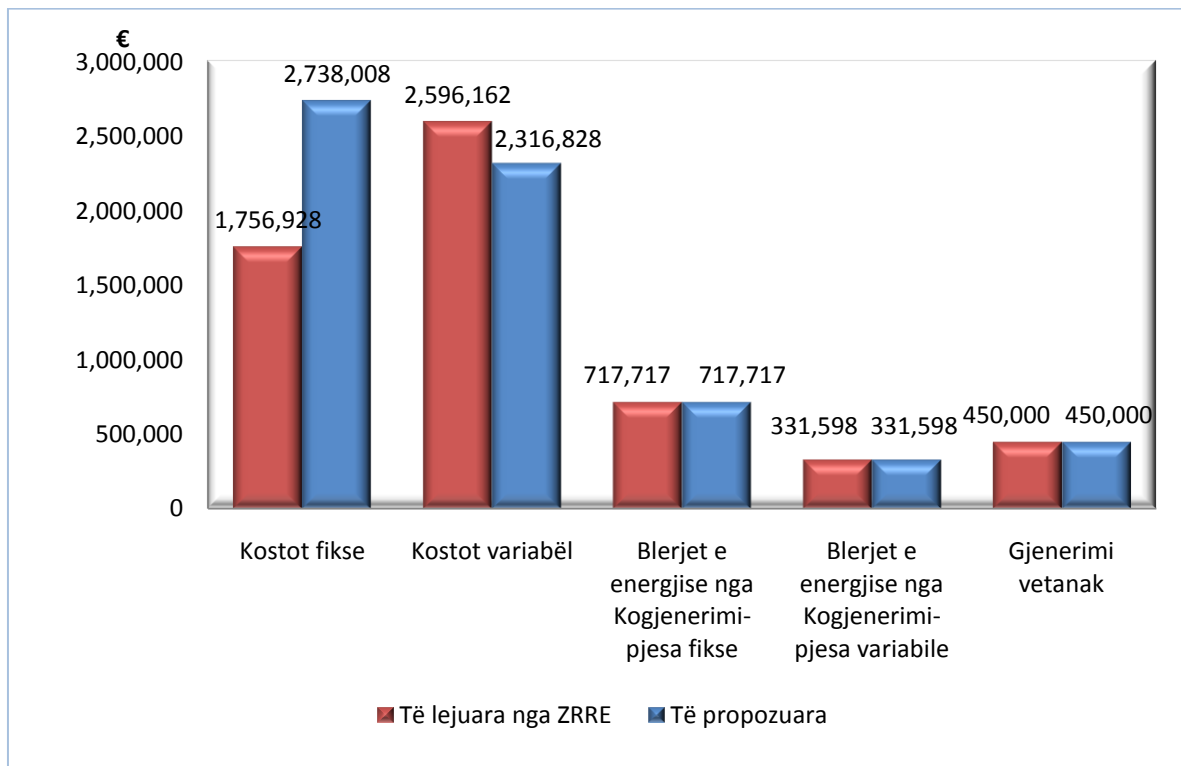
Planifikimet për kostot operative të dorëzuara nga ana e NQ Termokosi për periudhën 15 tetor 2018 – 14 tetor 2019, periudhë kjo që mbulon gjithë sezonin e ngrohjes 2018/2019, janë strukturuar si kosto variabël dhe fikse, e cila ndarje kryesisht është në pajtim me dispozitat e Rregullës për Vendosjen e Çmimeve të Energjisë Termike, si dhe me parimet e avancuara të kontabilitetit dhe me Standardet Kosovare të Kontabilitetit.

Në këtë seksion do të tregohen në mënyrë tabelare shpenzimet e parashikuara siç janë prezantuar nga NQ Termokosi dhe shpenzimet operative të lejuara që ZRRE i ka aprovuar (Tabela 1.) Në vijim të tabelës është dhënë shpjegimi analitik për secilin pozicion të kostove operative.

Tabela 1: Kostot e paraqitura nga ana e NQ Termokos SH.A., dhe ato të lejuara nga ZRRE (Në €)

Kostot Operative sezoni 2018/2019		Propozuar nga NQ Termokos	Lejuar nga ZRRE
Kostot Variabile			
1	Gjenerimi vetanak	450,000	450,000
2	Blerjet e energjise nga Kogjenerimi-komp. Variabile	331,598	331,598
3	Kemikaljet për trajtimin e ujit	35,000	35,000
4	Uji	130,000	115,572
5	Energjia elektrike (prodh. & Nënst. Distr.)	533,768	533,768
6	Kost. e personelit (puna direkte)	836,462	826,080
7	Taksa vjetore e licencave	0	2,304
8	Borxhi i keq i lejuar	0	301,840
9	Total kost. variabile	2,316,828	2,596,162
Kostot fikse			
10	Materialet, shërbimet	86,500	86,500
11	Riparimet e mirëmbajtja	36,000	36,000
12	Blerjet e energjisë nga Kogjenerimi - komp. Fikse	717,717	717,717
13	Shpenzimet për administratë	74,000	74,000
14	Shpenzimet e personelit (te ndryshme nga puna direkte)	773,791	674,100
15	Kostot e shites dhe tjera administrative	1,050,000	168,611
16	Total kostot fikse	2,738,008	1,756,928
17	Totali i kostove operative	5,054,836	4,353,090

Figura 2: Paraqitja skematike e kostove kryesore (në €) të propozuara nga NQ Termokos dhe të pranuar (lejuara) nga ZRRE-ja për sezonin e ngrohjes 2018/2019

Shpjegim analitik

Në vijim janë dhënë shpjegime të detajizuara dhe arsyetimet për përcaktimin / lejimin për secilin grup të kostove respektivisht për pozicionet kryesore të kostove operative.

Kostot variabile:

- **Kostoja e blerjes së energjisë termike nga kogjenerimi në TC Kosova B – komponenti i pagesës për sasinë e energjisë termike:**

- NQ Termokos ka propozuar koston totale të blerjes së energjisë termike nga kogjenerimi në vlerë prej 1,049,315 €. Kjo kosto është e bazuar në: kapacitetin e rezervuar sipas planifikimeve të Bilancit të energjisë dhe sasinë e planifikuar të energjisë termike, si dhe në çmimet përkatëse për kapacitet dhe sasisë së energjisë termike sipas marrëveshjes për shit-blerjen e energjisë termike KEK Gjenerimi – NQ Termokos.

Më konkretisht, Komponenti variabil i pagesës për sasinë e energjisë termike është bazuar në sasinë e planifikuar prej 235,176 MWh_{TH} dhe ngarkesën prej 1.31 €/MWh_{TH}.

- Vlerësimi – Propozimi i NQ Termokos vlerësohet është kryesisht real dhe i bazuar. Duhet theksuar gjithashtu se duhet përfshirë komponentën e pagesës për taksën vjetore të licencimit, e cila llogaritet bazuar në taksën vjetore të licencave për prodhimin e energjisë termike të përcaktuar sipas Rregullës për Taksat të nxjerrë nga ZRRE. Llogaritjet rezultojnë si në vijim:
  - Komponenti i pagesës për sasinë e energjisë termike: 308,081 €; dhe
  - Komponenti i pagesës për taksën vjetore të licencimit: 23,517 €.

Komponentët e lartë-përshkruar rezultojnë komponentën e pagesës për sasinë e energjisë termike nga kogjenerimi në TC Kosova B, në vlerë prej **331,598 €** e cila lejohej për sezonin 2018/2019 .

- Është e vlefshme të përmendet se kostoja e tërësishme e blerjes së energjisë termike nga kogjenerimi në TC Kosova B – që përshinë komponentën për kapacitetin e rezervuar dhe komponentën për sasinë e energjisë termike – është **1,049,315 €**.

- **Kostoja e lëndës djegëse – mazutit:**

- Kostoja e mazutit e propozuar nga Termokosi në vlerë prej 450,000 € është bazuar në sasinë e parashikuar të konsumit 1,000 ton dhe çmimin e parashikuar të blerjes prej 450 €/ton;
- Vlerësimi – Me funksionalizimin e projektit të kogjenerimit stabilimentet (kaldajat) e prodhimit të energjisë termike janë kapacitet rezervë për tu aktivizuar vetëm në rastet e ndërprerjeve të paplanifikuara (avarive) të stabilimenteve të TC Kosova B. Kështu që përdorimi i tyre eventual do të zgjaste për periudha të shkurtëra gjersa të kryhen riparimet e nevojshme. Duke marrë parasysh se konsumi mesatar ditor, bazuar në të dhënat historike (14 vjeçare) vlerësohet të jetë rreth 70 ton/ditë, atëherë vlerësohet se sasia e planifikuar pre 1,000 ton është mjaftueshme për të prodhuar energji termike për një periudhë rreth dy-javore. Sa i përket çmimit të blerjes, duhet theksuar se çmimi i furnizimit të mazutit përbëhet nga çmimi aktual i tregut dhe ‘premiumi’ për të mbuluar shpenzimet e furnizuesit. Çmimi i blerjes ka marrë parasysh këto komponentë si dhe çmimin e furnizimit në sezonet e kaluara. Pra çmimi i parashikuar i mazuti është llogaritur si një mesatare e komponentëve të

lartpërmendur, dhe ky parashikim vlerësohet si real dhe i bazuar. Bazuar në sa u tha më lartë mund të vlerësohet se planifikimi për koston e mazutit propozuar nga NQ Termokos është real dhe lejon **koston e mazutit** siç është propozuar në vlerë prej **450,000€**.

Lidhur me koston e mazutit për prodhimin vetanak të energjisë termike duhet theksuar se, edhe pse NQ Termokos nuk e ka paraqitur, ZRRE ka shtuar edhe koston për pagesën e taksës vjetore të licencimit. Kjo pagesë është llogaritur **2,034 €** bazuar në prodhimin e parashikuar të energjisë termike nga mazuti prej 10,170 MWh dhe taksën vjetore të licencimit 0.20 €/MWh (sipas Rregullës për taksat nxjerrur nga ZRRE).

- **Kostoja e ujit për (ri)mbushjen e sistemit të ngrohje:**

- NQ Termokos ka propozuar koston në vlerë prej 130,000 €, për sasinë e parashikuar të ujit 66,500 m³ për rimbushje të sistemit të shpërndarjes (rrjetit primarë) si dhe koston për rimbushjen e rrjetit të transportimit të energjisë termike nga kogjenerimi dhe kostoja për shpenzimet e ujit në nënstacione; kjo kosto përafërsisht e njëjtë me realizimin në sezonin e kaluar 2017/2018 (129,957 €).
- Vlerësimi – ZRRE ka kryer vlerësimet duke u bazuar në konsumin e parashikuar dhe tarifatat aktuale të shërbimeve të ujit për KRU Prishtina – për shërbimin e ujësjellësit: 0.85 €/ m³ dhe për shërbimin e ujërave të zeza: 0.11 €/m³. Rrjedhimisht, bazuar në llogaritjet përkatëse që marrin parasysh sasinë e parashikuar të ujit për rimbushje të rrjetit primar të shpërndarjes dhe kostot tjera të ujit për rrjetin e kogjenerimit dhe nënstacionet, lejon koston e ujit prej **115,572 €**, që vlerësohet si reale dhe e mjaftueshme.

- **Kostoja e kemikaljeve për trajtimin e ujit**

- NQ Termokosi ka propozuar koston e kemikaljeve për trajtimin e ujit në vlerë prej 35,000 €, që paraqet një rritje prej rreth 11,000 € në krahasim me realizimin e kësaj kostoje në sezonin e kaluar (2017/2018).
- Vlerësimi – Duke marrë parasysh sasinë e ujit që duhet trajtuar, rrjedhjet e ujit (humbjet) dhe rritjen e planifikuar të sipërfaqes për ngrohje, ZRRE vlerëson se vlera prej **35,000 €** është e mjaftueshme për të mbuluar koston e kemikaljeve për trajtimin e ujit.

- **Kostoja e energjisë elektrike**

- Për koston e energjisë elektrike NQ Termokos ka propozuar vlerën totale prej 533,768 €; kjo kosto merr parasysh konsumin e energjisë elektrike në impiantet e sistemit dhe në nënstacione – për të cilat janë paraqitur kostot respektive 289,720 € dhe 244,048 €. Duhet theksuar se vlera e propozuar e koston së energjisë elektrike paraqet një rritje prej afërsisht 10% krahasuar me vlerën e realizuar në sezonin e kaluar 2017/2018 (485,243 €). Kjo rritje është arsyetuar kryesisht me shtim të numrit të nënstacioneve për shkak të rritjes së bazës së konsumatorëve gjegjësisht shtimit të sipërfaqes ngrohëse dhe shtimin e pajisjeve të reja.
- Vlerësimi – ZRRE vlerëson se planifikimi i koston së energjisë elektrike është i bazuar dhe real dhe se rritja prej rreth 10% korrespondon me shtimin e numrit të nënstacioneve respektivisht sipërfaqes për ngrohje. Rrjedhimisht pranohet kostoja e paraqitur e energjisë elektrike në vlerë prej **533,768 €** si reale dhe e mjaftueshme për të mbuluar konsumin e tërësishëm të energjisë elektrike për periudhën në fjalë, përfshirë edhe shpenzimet shtesë për shkak të rritjes së sipërfaqes ngrohëse dhe instalimit të pajisjeve shtesë (të reja).

- **Kostoja e Personelit (“puna direkte”)**

- NQ Termokos ka paraqitur koston e personelit – “puna direkte”, në vlerë prej 836,462 €, që paraqet një rritje prej 6.32% në krahasim me vlerën e lejuar në shqyrtimin tarifor për periudhën e kaluar. Për këtë parashikim nuk kanë ofruar detaje të kërkuara në komentet me shkrim të ZRRE-së, përveç se është arsyetuar me “riorganizim i stafit, nivelizim i pagave dhe plotësim me kuadro të reja.”.
- Vlerësimi – Rritja e propozuar nga NQ Termokos nuk përmban detajet e nevojshme si: shtimin e numrit të punëtorëve, shtimin e pagave, pagën mesatare etj, që janë të domosdoshme për të arsyetuar rritjen e propozuar. Po ashtu nuk ka ndonjë zgjerim të dukshëm të operimeve të NQ Termokos që do implikonte shtim të dukshëm të numrit të punëtorëve. Duke pasur parasysh politikat aktuale, që pagat në sektorin publik duhet të reflektojnë rritjen ekonomike në shkallë vendi, ZRRE e vlerëson të arsyeshme rritjen e kësaj kostoje prej 5% nga vlera e lejuar në shqyrtimin e fundit tarifor; rrjedhimisht lejon vlerën **826,080 €** për Koston e personelit (‘puna direkte’).

- **Kostoja e Borxheve të këqija**

- Siç theksohet më poshtë nën seksionin ‘kostot fikse’, NQ Termokos e ka futur këtë kosto nën pozicionin ‘kostot e shitjes dhe tjera administrative’ duke paraparë vlerën që korrespondon me 10% të faturimit të planifikuar.
- Vlerësimi - Në pajtim me dispozitat e Rregullës për Vendosjen e Çmimeve të Energjisë Termike, kostoja e borxhit të keq llogaritet si përqindje e arsyeshme në të hyrat e ndërmarrjes (d.m.th. vlerën e faturimit nga shitja e ngrohjes). Kjo ‘përqindje e arsyeshme’ duhet të caktohet në atë mënyrë që të nxis ndërmarrjen për të shtuar përpjekjet për rritjen e nivelit të arkëtimit të pagesave nga konsumatorët, por njëkohësisht merr parasysh se një shumë e konsiderueshme objektivisht nuk mund të arkëtohet, pra do të mbetet si borxh që faktikisht nuk do të realizohet. Nga sa u tha më lartë ZRRE mendon se niveli i borxhit të keq prej 5% është i arsyeshëm, dhe rrjedhimisht e lejon koston e borxhit të keq në vlerën prej **301,840 €**.

Nga më lartë rezulton se **Kostot Variabile** të pranuar nga ZRRE-ja janë përcaktuar në vlerën **2,596,162 €**.

Kostot fikse

- **Kostoja: Riparimet dhe Mirëmbajtja;**

- NQ Termokos për koston e riparimeve dhe mirëmbajtjes ka planifikuar vlerën prej 36,000€ - një rritje prej rreth 11.5% krahasuar me realizimin e kësaj kostoje në periudhën e kaluar / sezonin 2017/2018 (32,273 €).
- Vlerësimi - ZRRE vlerëson se vlera e propozuar është e arsyeshme dhe reflekton shpenzimet e zakonshme për riparimet dhe mirëmbajtjen që i shkaktohen ndërmarrjes. Gjithashtu duke marrë parasysh shtimin e sipërfaqes ngrohëse gjegjësisht kyçjet e reja të planifikuara, sigurimin e një furnizimi cilësor dhe operim të qëndrueshëm të stabilimenteve, pajisjeve dhe rretit, konkludohet se një rritje prej rreth 11.5% në krahasim me koston e realizuar në

sezonin 2017/18 është e arsyeshme. Rrjedhimisht ZRRE lejon koston e riparimeve dhe mirëmbajtjes në vlerën prej **36,000 €**.

- **Kostoja: Materialet dhe Shërbimet:**

- Për këtë pozicion nga NQ Termokos është propozuar vlera prej 86,500 €;; kjo vlerë paraqet rritje prej 9.7% nga realizimi në periudhën e kaluar - sezoni 2017/2018 (78,829€).
- Vlerësimi – Duke marrë parasysh se kjo kosto është ngushtë e ndërlidhur me koston e riparimeve dhe mirëmbajtjes, vlerësohet se është nevojshme të aplikohet një rritje afërsisht e njëjtë si për koston e riparimeve dhe mirëmbajtjes. Rrjedhimisht ZRRE lejon koston ‘Materialet dhe Shërbimet’ në vlerë prej **86,500 €**.

- **Kostoja e blerjes së energjisë termike nga kogjenerimi në TC Kosova B – komponenti fiks i pagesës për kapacitetin e rezervuar**

- Komponenti i pagesës për kapacitet të rezervuar e propozuar nga NQ Termokos ka është bazuar në kapacitetin e rezervuar elektrik: 35,850 MWh_{EL}/h dhe ngarkesën respektive: 20.02 €/MWh_{EL}/h;
- Vlerësimi – Propozimi i NQ Termokos për kapacitetin e rezervuar vlerësohet është kryesisht real dhe i bazuar në Bilancet e energjisë; nga llogaritjet rezulton se Komponenti i pagesës për kapacitetin e rezervuar është **717,717€**;

- **Kostot Administrative:**

- NQ Termokos ka propozuar koston për administratë në vlerë prej 74,000 € duke ofruar detajimet përkatëse. Vlera e propozuar tregon rritje prej 9.8% krahasuar me vlerën e realizuar në periudhën e kaluar (67,365 €), e gjithashtu është vetëm rreth 3% më e madhe krahasuar me vlerën e deklaruar në Pasqyrat financiare për vitin 2017 (72,079 €).
- Vlerësimi – Bazuar në sa u përmend më lartë dhe për të lejuar përmirësimin e shërbimeve të ndërmarrjes e veçanërisht shërbimin për konsumatorë, ZRRE vendos të lejoj një rritje të vogël nga realizimi në periudhën e kaluar dhe e pranon këtë kosto në vlerën e propozuar **74,000 €**.

- **Kostoja e Personelit (‘e ndryshme prej punës direkte’)**

- Për koston e personelit në administratë dhe shërbimet tjera mbështetëse NQ Termokos ka propozuar vlerën prej 773,792 € - propozim i rritur prej afërsisht 20% në krahasim me lejimin në shqyrtimin tarifor për periudhën e kaluar (642,000 €). Njëjtë si për koston e personelit ‘puna direkte’, për këtë parashikim nuk kanë ofruar detaje të kërkuara në komentet me shkrim të ZRRE-së, përveç se është arsyetuar me “riorganizim i stafit, nivelizim i pagave dhe plotësim me kuadro të reja...”
- Vlerësim – Rritja e propozuar nga NQ Termokos nuk përmban detajet e nevojshme si: shtimin e numrit të punëtorëve, shtimin e pagave, pagën mesatare etj, që janë të domosdoshme për të arsyetuar rritjen e propozuar. Po ashtu, nuk ka ndonjë zgjerim të dukshëm të operimeve të NQ Termokos që do implikonte shtim të dukshëm të numrit të punëtorëve. ZRRE, duke pasur parasysh politikat aktuale që pagat në sektorin publik duhet të reflektojnë rritjen ekonomike në shkallë vendi, e vlerëson të arsyeshme një rritje prej 5% e kësaj kostoje nga kostoja e lejuar në shqyrtimin tarifor për periudhën e kaluar dhe lejon vlerën prej **674,100 €**.

- **Kostot e shitjes dhe tjera administrative**

- Kjo kosto është propozuar nga NQ Termokos në vlerë tejet të madhe 1,050,000 €; nga detajime e ofruara vërehet se pjesa kryesore i takon nën-komponentës “shpenzimet e provizioneve të llogarive të arkëtueshme¹” në vlerë prej 661,389 €. Po ashtu nga detajimet vërehet nën-komponenti “Shpenzimet e tatimit në fitim” ku është paraqitur një vlerë mjaft e madhe prej 220,000 dhe e rritur disa herë krahasuar me realizimet e sezonit të kaluar.
- Vlerësimi – Nga sqarimet e NQ Termokos kuptohet se këto vlera të rritura janë të ndërlidhura me shlyerjen e borxheve gjer në vitin 2008 në përputhje me Ligjin për faljen e Borxheve Publike. ZRRE e vlerëson këtë si një operacion kontabël i domosdoshëm për të reflektuar shlyerjen e borxheve sipas ligjit në fjalë; dhe rrjedhimisht këto kosto nuk i konsideron si subjekt të shqyrtimit tarifor. Gjithashtu duhet potencuar faktin se në përputhje me dispozitat e Rregullës për vendosjen e çmimeve të energjisë termike, ZRRE e përcakton / lejon një përqindje të arsyeshme të nivelit të borxheve të këqija, e cila është kategorizuar nën koston variable si kostoja e borxheve të këqija. Nga sa u tha më lartë, ZRRE ka fiksuar vlerën **168,611 €**, e cila nuk i përfshin komponentët e lartpërmendur, si vlerën e lejuar për Kostot e shitjes dhe tjera administrative.

Nga më lartë rezulton se **Kostot Fikse** të pranuar nga ZRRE-ja, janë përcaktuar në vlerën **1,756,928€**.

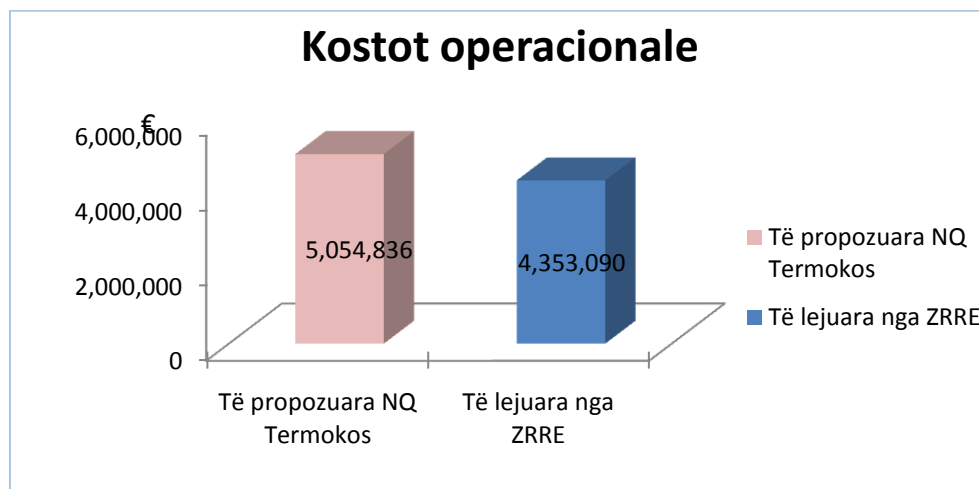
- Total Kostot operative të lejuara

Kostot operacionale të lejuara përbëhen nga shuma e kostove fikse dhe atyre variabël, dhe janë llogaritur sipas formulës së shënuar më poshtë:

$$\text{OC} = \text{Kostot Variabile} + \text{Kostot Fikse}$$

Nga formula llogariten:

Kostot operative të lejuara në vlerë prej 4,353,090 €

Figura 3: Paraqitja skematike e kostove operacionale të propozuara nga NQ Termokos dhe të lejuara nga ZRRE-ja për sezonin e ngrohjes 2018/2019

¹ Në Pasqyrat financiare statutorë për vitin 2017 në Raportin e auditimit kjo nën-komponentë paraqitet me emërtimin “Lejimet për borxhet e këqija dhe të dyshimta” në vlerë 858,871 €

3.2 Përcaktimi i Bazës së Rregulluar të Aseteve (RAB)

Përcaktimi i RAB-it është faktori kryesor për llogaritjen e Zhvlerësimit vjetor dhe Kthimit të lejuar në asete, që në fakt paraqet fitimin e lejuar nga aktiviteti afarist i rregulluar.

Baza e Rregulluar e Aseteve - RAB, në pajtim me shtojcën 2 të Rregullës për vendosjen e Çmimeve të Energjisë Termike llogaritet sipas formulës:

$$RAB_n^{përf.} = RAB_n^{fill.} + INV_n + WC_n - DEP_{n-1} - DIS_{n-1}$$

ku:

$RAB_n^{përf.}$ – paraqet asetet e planifikuara për sezonin 2018/19 ('n');

$RAB_n^{fill.}$ – Bazën e Rregulluar të Aseteve fillestarë, që faktikisht paraqet RAB-in përfundimtarë të realizuar në sezonin paraprak 2017/18 (n-1);

INV_n – Investimet e reja të planifikuara dhe të aprovuara nga rregullatori;

WC_n – Kapitali i mjaftueshëm punues për kompaninë që të kryejë aktivitetet e saj;

DEP_{n-1} – Zhvlerësimin e asetëve të realizuar në sezonin paraprak 2017/18 (n-1); dhe

DIS_{n-1} – Asetet e tjetërsuara në sezonin paraprak (n-1).

3.2.1 Përcaktimi i Bazës së Rregulluar të Aseteve Fillestarë (RABnfill.)

$RAB_n^{fill.}$ paraqet bazën fillestare për përcaktimin e RAB-it të planifikuar për sezonin 'n' – 2018/19, e që, siç u theksua më lartë, faktikisht është RAB-i përfundimtarë i realizuar në sezonin paraprak 'n-1' – 2017/18.

Nga monitorimi i rregullt i realizimeve, ku kryesisht fokusi është në monitorimin e realizimit të investimeve në raport me ato të planifikuara, janë konstatuar vlerat e realizuara prej nga llogaritet RAB përfundimtarë i realizuar në sezonin 'n-1' – 2017/18 në vlerë 40,628,472 €, që njëkohësisht paraqet RAB-in fillestarë për sezonin 'n' -2018/19.

3.2.2 Përcaktimi i Investimeve të reja të lejuara

Lidhur me Investimet e reja të planifikuara për periudhën 2018-2019, fillimisht duhet theksuar se këto investime kryesisht i përkasin rehabilitimit të rrjetit e nënstacioneve dhe zgjerimit të rrjetit; Pjesa më e madhe e këtyre investimeve janë në kuadër të projekteve të donatorëve ndërkombëtarë si KfW dhe Komisioni Evropian – pra këto projekte planifikohen në pjesën më të madhe të financohen nga donacionet ndërsa një shumë e vogël me vetëfinancim – detajet në vijim:

- Gjatë vitit 2018 planifikohet realizimi i projektit financiar nga KfW për rehabilitimin e rrjetit në gjatësi 2.5 km trase - investim në vlerë totale prej **1,500,000 €**. Në kuadër të këtij projekti rehabilitimi i rrjetit përfshinë segmentet: i) NQ Termokos – Ndërtesa e Ibër-Lepenc, në gjatësi 1 km; dhe ii) Nënstacioni kryesor Kodra e Diellit – 'Zona e Lindjes', në gjatësi 1.5 km.
- Projekti i Komisionit Evropian IPA 2015: Rehabilitim i rrjetit e nënstacioneve dhe zgjerim i rrjetit, në vlerë totale prej 8.8 milion €. Në kuadër të këtij projekti gjatë vitit 2019 parashihet realizimi i rehabilitimit të rrjetit – 6.5 km tubacion dhe rehabilitimi / modernizimi i 55 nënstacioneve ekzistuese, kryesisht në lokacionet: Qendër, Dardani, Ulpianë dhe Kodra e Diellit. Vlera e paralogaritur e këtij investimi për periudhën e shqyrtimit tarifor është **3,250,000 €**.

- Në kuadër të projektit të KfW për Rehabilitim dhe zgjerim të rrjetit në vlerë totale 10 milion €, gjatë vitit 2019 parashihet të realizohet rehabilitimi i një pjese të rrjetit në vlerë të investimit prej **2,625,000 €** - 2,000,000 € donacion nga Qeveria Gjermane përmes KfW dhe 625,000 € nga Komuna e Prishtinës.

Siç u përmend më lartë, NQ Termokos planifikon edhe investime me financim vetanak në vlerë totale prej **1,130,000 €**; nga këto investime vetanake një pjesë janë në kuadër të projekteve rehabilituese të lartpërmendura ndërsa pjesa tjetër janë investime individuale – detajet në vijim:

- Rehabilitim të rrjetit dhe pajisjeve përkatëse në vlerë prej 424,000 €;
- Pajisje të impianteve në vlerë 161,000 €;
- Ndërtimi i Ndërtesës së Drejtorisë dhe Administratës në vlerë prej 530,000 €; dhe
- Software / program kompjuterike në vlerë 15,000 €.

Përmbledhje e Investimeve të reja të lejuara

Duke qenë se ZRRE ka përcjellur në vazhdimësi zhvillimin e këtyre projekteve investive dhe në kuadër të bashkëpunimit me palët e kyçura në këto projekte është informuar saktësisht për detajet e këtyre projekteve, i pranon në tërësi investimet e reja të paraqitura nga NQ Termokos; Pra lejohen **Investimet e reja** në vlerë totale prej **8,505,000 €**.

Ndarja sipas kategorive të aseteve:

Projektet investive të lartë-përshkruara janë kryesisht të dedikuara për rrjetin e shpërndarjes së NQ Termokos dhe nënstationeve si pjesë përbërëse e rrjetit kështu që e të vlera e planifikuar e Investimeve të reja (**8,505,000 €**) klasifikohet nën kategoritë:

- Rrjeti - Tubacionet, fittingjet dhe pajisjet përbërëse – 7,799,000 €;
- Ndërtesa – 530,000 €;
- Pajisjet të impianteve të NQ Termokos – 161,000 €;
- 'Software' – programe kompjuterike – 15,000 €

Ndarja sipas mënyrës së financimit:

Duke ju referuar detajeve të financimit të përshkruara më lartë ndarja e Investimeve të reja të lejuara sipas mënyrës së financimit është si më poshtë:

- (Investimet e reja të lejuara)_{DONACION} = 7,375,000 €; dhe
- (Investimet e reja të lejuara)_{VETFINANC.} = 1,130,000 €.

3.2.3 Përcaktimi i Kapitalit Punues

Sipas dispozitave përkatëse të Rregullës për Vendosjen e Çmimeve të Energjisë Termike – Shtojca 2, kapitali punues zakonisht përcaktohet për të lejuara mjete monetare qarkulluese për një periudhë jo më të gjatë se një muaj respektivisht vlerën e të hyrave mesatare mujore. Rrjedhimisht, ZRRE përcakton raportin 1/12 në të hyrat nga shitja e ngrohjes të realizuara në sezonin 2017/2018 dhe lejon kapitalin punues në vlerën 503,067 €.

3.2.4 Zhvlerësimi Vjetorë i Aseteve - realizuar në sezonin paraprak 2017/18 ('n-1')

Zhvlerësimi vjetorë i për sezonin 'n-1' – 2017/18 llogaritet duke u bazuar në Bazën e Aseteve të Rregulluar (RAB) të realizuar në atë sezon dhe mesataren e ponderuar të normës së zhvlerësimit; më konkretisht, nga Vlera e RAB të realizuar në 2017/18 (40,628,472 €) zbritet vlera e kapitalit punues të realizuar (503,067 €), dhe shuma e fituar (40,125,405 €) shumëzohet me mesataren e ponderuar të normës së zhvlerësimit (3.36%). Pra nga kjo llogaritet Zhvlerësimi vjetor i realizuar në sezonin 2017/18 në vlerën 1,347,170 €.

3.2.5 Tjetërsimet

Me tjetërsim nënkuptohen asetet që ndërmarrja e rregulluar i ka hequr nga përdorimi – asetet që janë dëmtuar në atë masë sa që nuk mund të riparohen dhe të përdoren përsëri, asetet që eventualisht janë shitur/huazuar (kur janë vlerësuar të papërdorshme) etj; Sipas formulës së dhënë në fillim të kapitullit 3.2, vlera e asetëve të tjetërsuara është e zbritshme (minusohet). Duke qenë se në këtë shqyrtim tarifor nuk është raportuar ndonjë tjetërsim i asetëve, vlera për tjetërsimet është 0€.

Përmbledhje e përcaktimit të RAB-it dhe RAB_f

Në tabelën vijuese paraqiten të përmbledhura komponentet përbërse dhe vlerat respective të Bazës së Rregulluar të Aseteve (RAB) dhe Bazës së Rregulluar të Aseteve të vetëfinancuara (RAB_f).

Tabela 2: RAB dhe komponentët e tij - NQ TERMOKOS sezoni i ngrohjes 2018/2019

Baza e Rregulluar e Aseteve (RAB) - NQ TERMOKOS Sezoni i ngrohjes 2018-2019		Lejuar nga ZRRE [€]
3.2.1	Baza e Rregulluar e Aseteve fillestarë (RAB _n ^{fill.})	40,628,472
3.2.2	Investimet e Reja (INV _n)	8,505,000
3.2.3	Kapitali Punues (WC _n)	503,067
3.2.4	Zhvlerësimi Vjetorë i Aseteve – realizuar në sezonin 2017/18 (DEP _{n-1})	1,347,170
3.2.5	Tjetërsimet e asetëve – në sezonin 2017/18 (DIS _{n-1})	0
	Baza e Rregulluar e Aseteve (RAB)	48,289,369

Lidhur me Bazën e Rregulluar të Aseteve të vetëfinancuara (RAB_f) duhet theksuar se vlejën të njëjtat formulime si për RAB-in e përgjithshëm, porse këtu merren vlerat e asetëve të vetëfinancuara; detajet në tabelën e mëposhtme:

Tabela 3: RAB_f dhe komponentët e tij - NQ TERMOKOS sezoni i ngrohjes 2018/2019

Baza e Rregulluar e Aseteve e vetëfinancuar (RAB _f) - NQ TERMOKOS Sezoni i ngrohjes 2018-2019		Lejuar nga ZRRE [€]
3.2.1	Baza e Rregulluar e Aseteve të vetëfinancuara - fillestarë (RAB _{f-n} ^{fill.})	7,964,561
3.2.2	Investimet e Reja (të vetëfinancuara - pa donacione) ((INV _{f-n}))	1,130,000
3.2.3	Kapitali Punues (WC _n)	503,067
3.2.4	Zhvlerësimi Vjetorë i Aseteve të vetëfinancuara – realizuar në sezonin 2017/18 (DEP _{f-n-1})	213,186
3.2.5	Tjetërsimet e asetëve të vetëfinancuara - në sezonin 2017/18 (DIS _{n-1})	0
Baza e Rregulluar e Aseteve e vetëfinancuar (RAB_f)		9,384,442

3.3 Vlerësimi dhe Përcaktimi i Zhvlerësimit Vjetor

Përcaktimi i Zhvlerësimit vjetor për sezonin 2018/19 ('n') bazohet në vlerën e RAB-it total të përcaktuar në tabelën '2' (kapitulli '3.2') dhe në mesataren e ponderuar të normës së zhvlerësimit sipas kategorizimit të asetëve, të paraqitur në tabelë e mëposhtme '4' dhe vlerave përkatëse të dhënë tabelën 2 – kapitulli 3.2.1 (a) dhe tabelën 3 – kapitulli 3.2.1 (b), në tabelën 6 është dhënë në mënyrë të përmbledhur kategorizimi i RAB-it sipas kategorive të asetëve, jetëgjatësia respektive gjegjësisht norma e zhvlerësimit për secilën kategori të asetëve, si dhe norma mesatare e ponderuar e zhvlerësimit.

Tabela 4: Kategorizimi i Aseteve (RAB) dhe norma mesatare e ponderuar e zhvlerësimit

Normat e Zhvlers. / Mesat. e Ponder. E Normës së Zhvlers. - Invest. e Reja			
Toka	Jetëgjat. E asetit	Vitet	N/A
	Norma e Zhvlerësimit	%	0
Ndërtesat	Jetëgjat. E asetit	Vitet	35
	Norma e Zhvlerësimit	%	0.029
Stabilimentet, pajisjet dhe instalimet elektro-mekanike	Jetëgjat. E asetit	Vitet	25
	Norma e Zhvlerësimit	%	0.04
Rrjeti - Tubacionet, fittingjet dhe pajisjet përbërëse	Jetëgjat. E asetit	Vitet	35
	Norma e Zhvlerësimit	%	0.029
Pajisjet TI, instrumentet e sist. Kontroll., dhe invent. imët i zyrës	Jetëgjat. E asetit	Vitet	5
	Norma e Zhvlerësimit	%	0.2
Total Investimet e Reja	Jetëgjat. E asetit	Vitet	N/A
	Mesat. Pond. Normës Zhvlers.	%	2.86%
Mesat. Pond. Normës Zhvlers. (Asetet Operative Ekzist + Investimet e Reja)		%	3.26%

Siç vërehet nga tabela më lartë norma mesatare e ponderuar e zhvlerësimit (NZH_{MP}) është llogaritur 3.26%. Bazuar në vlerën totale të (RAB-it minus Kapitali punues) dhe Normën mesatare të ponderuar të zhvlerësimit, llogaritet Zhvlerësimi vjetor i lejuar, si në vijim:

$$\text{Zhvlerësimi vjetor i lejuar (DEP}_n\text{)} = (\text{Total RAB} - \text{WC}_n) * \text{NZH}_{MP} = 47,786,302 \text{ €} * 3.26 \% = \mathbf{1,559,377\text{€}}$$

3.4 Përcaktimi i Kthimit të Lejuar në RAB (Fitimi i Lejuar)

Siç u përmend më parë, llogaritja/përcaktimi i Kthimit të lejuar llogaritet bazuar në Bazën e Rregulluar të Aseteve të vetëfinancuara RAB_f dhe Normën e kthimit (RoR), pra përfshin dy komponentët në vijim:

- Përcaktimin (vendosjen) e Bazës së Rregulluar të Aseteve të vetëfinancuar (RAB_f); dhe
- Llogaritjen e Normës së Kthimit të lejuar (RoR), të përcaktuar në vlerën e WACC-ut.

Komponenta e parë - RAB_f është llogaritur në kapitullin 3.2 – tabela '3', ndërsa llogaritja e komponentës së dytë – RoR përcaktohet në kapitullin vijues:

3.4.1 Llogaritja e Normës së Kthimit (RoR) të Lejuar

Objekti i Normës së kthimit të arsyeshme (RoR) në Bazën e rregulluar të asetëve (RAB), është që të garantoj ndërmarrjet e ngrohjes qendrore për një fitim që lejon të vazhdohet me investimet në asete, në mënyrë që të mund ti rehabilitoj dhe ti zgjeroj ato.

Një RoR i arsyeshëm konsiderohet të jetë norma e “Mesatares së Ponderuar të Kostos së Kapitalit” (WACC), që llogaritet në komponentët e bazës së kapitalit, duke marrë parasysh ponderimet e shumave të këtyre komponentëve të kapitalit. Me fjalë tjera, WACC-u është shuma e mesatares së ponderuar të kostos së ekuitetit dhe kostos së borxhit.

Për koston e ekuitetit, ZRRE-ja ndjek metodologjinë e njohur ndërkombëtare të quajtur “Modeli i Çmimit të Kapitalit të Aseteve” (CAPM). CAPM shpreh koston e pritur të ekuitetit si një normë pa rrezik (r_f) plus premiumin e rrezikut të ekuitetit (ERP). Ne mund ta definojmë ERP si ndryshimin mes rrezikut të tregut të ekuitetit – d.m.th. kthimi i pritur nga tregu i zhvilluar mirë – dhe normën e kthimit pa rrezik, e që shprehet me formulën e paraqitur më poshtë:

$$ERP = (r_m - r_f)$$

Norma e ERP varet nga rreziku i investimit në një treg të një vendi të veçantë.

Vlera e WACC-ut para tatimeve mund të llogaritet sipas formulës në vijim:

$$WACC_{pre-tax} = [(D/V) * k_d] + [(E/V) * k_e]$$

ku:

D/V	Raporti i borxhit ndaj totalit të bazës së kapitalit (si përqindje)
E/V	Raporti i ekuitetit ndaj totalit të bazës së kapitalit (si përqindje)
V	Totali i bazës së kapitalit, që është shuma e ekuitetit dhe borxhit
k_d	Kostoja e Borxhit
k_e	Kostoja e Ekuitetit

Kostoja e borxhit (k_d) është zotim kontraktual dhe është norma interesit që ndërmarrja paguan në huatë (kreditë) aktuale.

Kostoja e ekuitetit (k_e) llogaritet si në vijim:

$$k_e = r_f + \beta_e * (r_m - r_f)$$

Ku:

r_f Norma pa rrezik dhe nxjerret nga vlerësimet për kthimin në obligacionet (“bondet”) e qeverisë

β_e “Beta”: masa e rrezikut për kompaninë përkatëse

$(r_m - r_f)$ Premiumi i rrezikut të tregut të ekuitetit minus norma e kthimit pa rrezik

“Premiumi i rrezikut” është përcaktuar nga “beta” dhe nga premiumi i rrezikut të pritur të një tregu, e që investitorët e kërkojnë nga tregu si tërësi. Faktori “beta” matë pa-parashikueshmërinë e kthimit të një kompanie në relacion me tregun e mallrave (aksioneve) si tërësi.

Më poshtë ne vlerësojmë / llogarisim koston e borxhit dhe koston e ekuitetit për ndërmarrjet e ngrohjes qendrore në Kosovë, për të ardhur tek WACC para tatimeve.

Kostoja e Borxhit

Për këtë sezon të ngrohjes dhe sezonet vijuese, ZRRE-ja ka vendosur që raporti D/V në vlerën 60/100 (60% borxh dhe 40% ekuitet). Ky raport 60% duhet të përdoret në vlerësimet / llogaritjet e WACC-ut komercial para tatimeve për sezonin e ngrohjes 2018/2019, si dhe për sezonet vijuese, nëse nuk vërehen ndryshime domethënëse.

Aktualisht NQ Termokos ka huan nga KfW me normë interesi 8.79% për investimet në projektin e kogjenerimit. Lidhur më këtë duhet theksuar se pjesa më e madhe e investimeve të projektit të kogjenerimit ka qenë donacione (nga Qeveria Gjermane, Komisioni Evropian dhe nga Institucionet vendore qendrore dhe lokale); përderisa shuma prej 5,000,000 € është kredi nga KfW me normë interesi vjetor prej 8.97 % dhe afat kthimi 11 vjet. Rrjedhimisht kostoja e borxhit do të reflekton kredinë aktuale dhe fiksohet në vlerën **8.79 %**

Pra Kostoja e borxhit është:

$$k_d = 8.79 \%$$

Kostoja e Ekuitetit

Kostoja e ekuitetit paraqitet me formulën më poshtë:

$$k_e = r_f + \beta_e * (r_m - r_f)$$

ku:

$$(r_m - r_f) = \text{ERP} - \text{Premiumi i Rrezikut në Ekuitet}$$

Norma pa Rrezik (“Risk Free Rate - r_f) aktualisht, bazuar në trendet financiare vendore dhe ndërkombëtare të obligacioneve qeveritare (bonove të thesarit) vlerësohet në rangun prej 1.1 deri 3.0%. Kufiri i ulët përfaqëson nivelin e interesave për bonot e thesarit afatgjatë të Kosovës përderisa kufiri i lartë përfaqëson mesataren 10 vjeçare interesave nga bonot e thesarit të Hungarisë – që

përfaqëson emetuesin më të rrezikshëm të borxhit të tregtuar afatgjatë në mesin e krahasuesve rajonal. Bazuar në këtë ZRRE e fikson **Normën pa Rrezik** në vlerën **2.3 %**.

Vendimet e fundit të autoriteteve rregullative e vlerësojnë premiumin e rrezikut në ekuitet në rangun prej 3.5 gjer në 5%. Për shkak se NQ Termokos është ndërmarrje publike konsiderohet se rreziku në ekuitet është minimal dhe rrjedhimisht përvetësohet që vlera e **ERP-së të jetë e barabartë me 4.5%**.

Beta mesatare e asetëve për rrjetet e energjisë elektrike në BE dhe për ndërmarrjet e integruara është 0.42 e krahasuar me 0.54 - 0.63 për ndërmarrjet që kanë vetëm gjenerimin dhe furnizimin në BE dhe SHBA. Për shkak se industria e ngrohjes qendrore në Kosovë është e vogël, duket e arsyeshme që të supozojmë se rritja e kërkesës – që është faktori kryesor për rritjen e të ardhurave – do të jetë më e pa-parashikueshme se sa rritja e GDP – që është faktori kryesor për rritjen e tregut të mallrave dhe aksioneve – se sa në vendet e mëdha dhe të zhvilluara. Shtimi i një konsumatori të vetëm të madh në ngrohjen qendrore do të thotë rritjen e kërkesës për ngrohje qendrore në krahasim me kërkesën e mëparshme, përderisa ndikim në GDP mund të jetë shumë më i vogël. Në mënyrë që ta marrin në konsideratë natyrën më të pa-parashikueshme të të ardhurave të ndërmarrjeve të ngrohjes qendrore në krahasim me rritjen e GDP, ne vlerësojmë që kostoja e ekuitetit të jetë më e lartë se sa mesatarja e vendosur nga rregullatorët e BE-së, dhe ne konsiderojmë se “ β_e ” e arsyeshme për ndërmarrjet e ngrohjes qendrore në Kosovë të jetë **$\beta_e = 1$** .

Kostoja e ekuitetit pas tatimeve është si në vijim:

$$k_{e \text{ post tax}} = 2.3\% + (1 * 4.5\%) = 6.80\%$$

Kostoja e ekuitetit para tatimeve gjendet duke shumëzuar rezultatin më lartë të koston së ekuitetit pas tatimeve me relacionin që e konsideron tatimin (“tax wedge”) si më poshtë:

$$\text{‘Tax wedge’} = 1/(1-t)$$

ku:

t Shkalla e tatimit në fitimin e kompanive

Tatimi në fitim (t) në Kosovë është 10% dhe relacioni që e konsideron tatimin (“tax wedge”) është:

$$1/(1-0.10) = 1.11$$

Kostoja e ekuitetit para tatimeve është:

$$k_{e \text{ pre-tax}} = 6.80\% * 1.11 = 7.55\%$$

Si rrjedhim i llogarive më lartë llogaritet WACC-u para tatimeve – i rrumbullakuar në dy decimale – si më poshtë:

$$WACC_{\text{pre-tax}} = [8.79\% * 0.6] + [7.55\% * 0.4] = 8.30\%$$

Llogaritja e Kthimit të Lejuar në RAB_f (Profiti të Lejuar) për NQ Termokos

Bazuar në $WACC_{pre-tax}$ e llogaritur prej 7.50% në 3.4.1, llogaritet Kthimi i lejuar apo Profiti i lejuar për NQ Termokos, sipas formulës më poshtë:

$$RET = RoR \times RAB_f$$

Pra Kthimi i lejuar në RAB_f është i barabartë me $9,384,443\text{€} \times 8.30\% = 778,554\text{€}$.

Tabela 5: Kthimi i Lejuar (Profiti i Lejuar) në RAB_f për NQ TERMOKOS për sezonin e ngrohjes 2018/2019

Kthimi i Lejuar (Profiti i Lejuar) në RAB _f për NQ TERMOKOS		Lejuar nga ZRRE [€]
RAB _f	Baza e Rregulluar e Aseteve - vetëfinancuar	9,384,443
RoR	Norma e Kthimit në vlerën e WACC	8.30%
	Kthimi i Lejuar ose Profiti i Lejuar	778,554

3.5 Përcaktimi i Kostos së Humbjeve në Rrjet

Kostoja e lejuar e humbjeve të rrjetit shërben për të mbuluar kostot që i shkaktohen ndërmarrjes për shkak të humbjeve të energjisë termike gjatë transportit dhe shpërndarjes. Në përputhje me Shtojcën 1 të Rregullës për Vendosjes e Çmimeve të Energjisë Termike kjo kosto llogaritet si herësi në mes të humbjeve sasiore të rrjetit dhe gjenerimit të energjisë termike që hyn në rrjet (niveli në përqindje i humbjeve të tërësishme në rrjet), kjo e shumëzuar me koston e përgjithshme variable të gjenerimit.

Nga sa u tha më lartë ZRRE, ka zhvilluar Bilancin e energjisë termike të NQ Termokos për sezonin 2018/2019, përmes së cilit ka përcaktuar humbjet sasiore të rrjetit **24,431 MWh** – që është shuma e humbjeve sasiore në rrjetin e transportit TC Kosova B – NQ Termokos (3,965 MWh) dhe humbjeve sasiore në rrjetin e shpërndarjes (20,448 MWh). Shprehur në përqindje, niveli i përgjithshëm i humbjeve në rrjet është 10.19% - niveli i humbjeve në rrjetin e transportit: 1.69% dhe niveli i humbjeve në rrjetin e shpërndarjes 8.5%. Gjithashtu nga Bilanci i energjisë termike është derivuar sasia e prodhimit (gjenerimit) neto dhe blerjeve neto të energjisë termike – në sasi totale 240,561 MWh.

Bazuar në vlerat më lartë dhe në koston variable operative (2,596,162 €) llogaritet **Kostoja e humbjeve** në rrjet në vlerën **263,465 €**.

3.6 Përshtatja (Akhustimi)

Përshtatja (axhustimi) shërben për të korrigjuar ndryshimet eventuale mes planifikimeve të shqyrtimit tarifor për periudhën (sezonin) 'n' dhe realizimeve që faktikisht kanë ndodhur në atë periudhë (sezon) dhe ato ndryshime përfshihen (korrigjohen) në shqyrtimin e ardhshëm.

Konkretisht axhustimi përfshinë ndryshimin mes planifikimit dhe realizimit faktik të këtyre komponentëve: i) Të hyrave; Kostove Operative; Zhvlerësimi vjetorë; dhe kthimit në RAB_f.

Vlera totale e axhustimit për dy sezonet paraprake është llogaritur: **-334,513 €** (axhustimi për sezonin 2016/17: -223,021 €, dhe për sezonin 2017/18: -111,492 €). Pra vlera totale e axhustimit pre - 334,510 € zbritet nga vlera e të Hyrave të lejuara për sezonin 2018/2019

3.7 Llogaritja e të Hyrave të Lejuara - Përmbledhje

Të hyrat e lejuara totale janë llogaritur sipas formulës:

$$\text{MAR} = \text{OC} + \text{DEP} + \text{RTN} + \text{LOS} +/- \text{ADJ}$$

dhe është e barabartë me **6,619,973 €** siç paraqitet detalisht në tabelën 6.

Tabela 6: Të Hyrat e lejuara për NQ Termokos sezoni i ngrohjes 2018/2019

Të Hyrat e Lejuara NQ TERMOKOS për sezonin 2018/2019		Lejuar nga ZRRE [€]
OC	Kostot Operacionale të Lejuara	4,353,090
DEP	Zhvlerësimi Vjetor	1,559,377
RTN	Kthimi i Lejuar në RAB _f	778,554
LOS	Kostot e lejuara te humbjeve	263,465
ADJ	Axhustimi – ndryshimi mes lejimeve dhe realizimeve	-334,513
MAR	Të Hyrat Maksimale të Lejuara	6,619,973

Për të qenë në përputhshmëri me strukturën tarifore, që parasheh ndarjen në komponentën për kapacitetin termik (komponenti fiks) dhe në komponentën e sasisë së energjisë termike (komponenti variabil), ndarja e MAR-it bëhet sipas proporcionit: pjesa fikse 15% dhe pjesa variabile 85%. Rrjedhimisht ndarja e MAR-it në pjesën fikse dhe variabile për sezonin e ngrohjes 2018/2019 është si vijon:

Pjesa fikse e të Hyrave Maksimale të Lejuara (MAR_f)   **992,996 €; dhe**
Pjesa variabile e të Hyrave të Lejuara (MAR_v)   **5,626,977 €.**

4. Bilanci i Energjisë Termike

Bilanci i energjisë termike është një komponentë mjaft e rëndësishme në shqyrtimin tarifor sepse përcaktohen projeksionet për prodhimin / blerjet e energjisë termike, humbjet në rrjet dhe përfundimisht furnizimin e konsumatorëve. Për këtë arsye projeksionet në Bilanc janë me ndikim në planifikimin e kostove respektive, dhe rrjedhimisht me ndikim në përcaktimin e të Hyrave të lejuara dhe tarifave.

Në vijim në forma tabelare dhe grafike janë paraqitur të përmbledhur komponentët e Bilancit të energjisë termike për NQ Termokos për sezonin 2018/2019.

Tabela 2: Përmbledhje e Bilancit të energjisë termike

Balanca e Energjisë Termike - NQ Termokos sez. 2018/2019		Propozuar nga NQ Termokos	Lejuar nga ZRRE
Bruto Prodhimi i En. Term.	MWh	10,170	10,170
Bruto Blerjet e En. Term. (Hyrja në Rrjet. Transp.)	MWh	235,176	235,176
Neto Blerjet e En. Term. (Dalja nga Rrjet. Transp.)	MWh	231,211	231,211
Humbjet sasiore në Rrjetin e Transportit	MWh	3,965	3,965
Humbjet në përqindje në Rrjetin e Transportit	%	1.69%	1.69%
Bruto Prodhimi + Bruto Blerjet e En. Term.	MWh	245,346	245,346
Humbjet sasiore në Rrjet. Transp. + Konsumi vetanak	MWh	4,785	4,785
Neto Prodhimi + Neto Blerjet e En. Term. (Hyrja në Rrjet. Shpërnd.)	MWh	240,561	240,561
Humbjet sasiore në Rrjetin e Shpërndarjes	MWh	24,056	20,448
Humbjet në përqindje në Rrjetin e Shpërndarjes	%	10.00%	8.50%
Furnizimi / Konsumi i En. Term.	MWh	216,505	220,113

Figura 4: Paraqitje grafike e Bilancit të energjisë termike për NQ Termokos –sezoni 2018/2019

